

Na podlagi četrtega odstavka 49. člena, devetega odstavka 93. člena in tretjega odstavka 286. člena ter za izvrševanje petega odstavka 93. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US in 11/18) ministrica za pravosodje izdaja

PRAVILNIK

o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o opravljanju službe izvršitelja

1. člen

V Pravilniku o opravljanju službe izvršitelja (Uradni list RS, št. 18/03, 83/06, 59/11 in 35/16) se v 18. členu za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Zaradi zagotavljanja nemotene oprave izvršilnih dejanj v primerih, ko bi bilo nevarno odlašati, mora biti izvršitelj sodišču dosegljiv tudi izven delovnega časa.«.

Dosedanji drugi do šesti odstavek postanejo tretji do sedmi odstavek.

Za sedmim odstavkom se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»Zbornica izvršiteljev pripravi seznam izvršiteljev, ki zaradi zagotavljanja nemotene oprave izvršilnih dejanj v primerih, ko bi bilo nevarno odlašati, opravljajo izvršilna dejanja v času sodnih počitnic. Seznam posreduje Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije in Ministrstvu za pravosodje najkasneje do 30. junija.

Dosedanji sedmi odstavek postane deveti odstavek.

2. člen

V 20. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Izvršitelj lahko vodi evidenco tudi elektronsko. V tem primeru evidence ni treba voditi na obrazcih iz prejšnjega odstavka, vendar pa mora elektronsko vodena evidenca vsebovati vse predpisane postavke, navedene v obrazcih.«.

3. člen

V 23. členu se v prvem in drugem odstavku beseda »računalniško« nadomesti z besedo »elektronsko«.

4. člen

Besedilo 41. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Ob nedeljah in dela prostih dnevih ter ponoči lahko izvršitelj opravi izvršilna dejanja samo v nujnih primerih, če bi bilo nevarno odlašati.

V rubežnem in cenilnem zapisniku izvršitelj navede razloge za to, da je opravil izvršilna dejanja ponoči, v nedeljo oziroma na dela prost dan.

Za nočni čas se šteje čas od 22. do 6. ure.«.

5. člen

Naslov pred 51. členom in 51. člen se spremenita tako, da se glasita:

»Odlog izvršbe

51. člen

Če je izvršba odložena, izvršitelj v evidenci in v popisu spisa to zaznamuje s črko O (odlog).

Če izvršitelj prejme upnikov preklic oprave izvršilnega dejanja, nadaljuje z opravljanjem izvršilnih dejanj in upniku sporoči, da lahko predlaga odlog izvršbe, umakne predlog za izvršbo ali umakne predlog za izvršbo tako, da obdrži zastavno pravico in sodišče ne razveljavi že opravljenega rubeža premičnin.«.

6. člen

V 79. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Cenitev iz prejšnjih odstavkov se ne upošteva, če je stranka v roku osmih dni po prejetju rubežnega zapisnika izvršitelju vročila ali poslala s priporočeno pošiljko ugovor zoper cenitev in v roku petnajstih dni po vložitvi ugovora izvršitelju vročila ali poslala s priporočeno pošiljko cenitev sodnega cenilca, ki si ga je izbrala sama na svoje stroške. V tem primeru se pri prodaji upošteva vrednost stvari, ki jo je ugotovil sodni cenilec.«.

7. člen

V 81. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Če izvršitelj pri rubežu ne najde stvari, ki so lahko predmet izvršbe ali zavarovanja, izvršitelj preneha z opravljanjem rubeža in v roku iz prvega odstavka 60. člena tega pravilnika sodišču ali pristojnemu organu ter upniku pošlje pisno poročilo o opravi izvršilnih dejanj.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Če izvršitelj rubeža ne more opraviti, ker dolжник ni navzoč, ali prostora noče odpreti ali ker stvari ni na naslovu, ki ga je navedel upnik, ali če zarubljene stvari ne zadoščajo za poplačilo ali zavarovanje upnikove terjatve, izvršitelj oceni, ali bi se z nadaljnjimi rubeži in prodajo lahko dobila višja kupnina, kakor znašajo stroški izvršbe, seznanjeni s tem navzočega upnika in ga opozori, da lahko v roku treh mesecev od dneva prvega rubeža oziroma njegovega poskusa neomejenokrat predlaga izvršitelju opravo ponovnega rubeža. Ugotovitve, oceno ter opozorilo iz prejšnjega stavka izvršitelj zaznamuje tudi v rubežnem zapisniku, ne glede na to, ali je bil upnik pri izvršilnem dejanju navzoč.«.

V tretjem odstavku se besedilo »prvega odstavka tega člena« nadomesti z besedilom »prejšnjega odstavka«.

V četrtem odstavku se besedilo »rok iz prvega odstavka« nadomesti z besedilom »rok iz drugega odstavka«.

V petem odstavku se besedilo »v roku iz prvega odstavka« nadomesti z besedilom »v roku iz drugega odstavka«, besedilo »roka iz prvega odstavka« pa z besedilom »roka iz drugega odstavka«.

8. člen

V 116. členu se za šestim odstavkom doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»Če izvršitelj ugotovi, da so stvari, ki so v hrambi, last tretje osebe, o tem obvesti tretjo osebo.«.

9. člen

Besedilo 129. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Izvršitelj mora takoj, ko prejme od sodišča sklep o določitvi izvršitelja za opravo neposredne izročitve otroka, vzpostaviti stik s strokovno osebo in v sodelovanju z njo določiti kraj, čas in način odvzema otroka. Strokovna oseba mora biti navzoča pri odvzemu otroka ves čas do njegove izročitve upniku, če se ta ne opravi hkrati z odvzemom otroka.

Izvršitelj lahko podatke, potrebne za ugotovitev najprimernejšega časa in kraja odvzema otroka, pridobi tudi s poizvedovanjem pri vzgojno-varstvenih, vzgojno-izobraževalnih zavodih in socialnih zavodih, ki so te podatke dolžni nemudoma posredovati izvršitelju.

Izvršitelj je dolžan opravo odvzema otroka skrbno načrtovati. Če glede na okoliščine primera oceni, da bo potrebna asistenca policije, mora o kraju in času odvzema otroka obvestiti policijo, ki v skladu z 238.e členom zakona izvršitelju nudi pomoč pri opravi izvršbe. Če glede na okoliščine primera oceni, da bo potrebna asistenca drugih služb (npr. ključarja, reševalcev, gasilcev), zagotovi tudi njihovo prisotnost.

Izvršitelj mora potrebna dejanja opraviti hitro in poskrbeti, da za opravo odvzema otroka ne izve zavezanec, kateremu je treba otroka odvzeti, ali druga oseba, pri kateri bi otrok lahko bil v času oprave odvzema. Izvršitelj si mora prizadevati in zahtevati od vseh oseb, ki sodelujejo pri izvršbi, da ta poteka na način, ki je glede na mnenje strokovne osebe ali sodnika, če je pri izvršbi prisoten, za otroka najmanj obremenjujoča in so varovane otrokove koristi. Izvršitelj mora ravnati obzirno in upoštevati otrokovo starost, duševno razvitost, občutljivost in osebne lastnosti. Odvzem ne sme potekati javno, pri njem pa so lahko prisotne le nujno potrebne osebe.

Če je po mnenju strokovne osebe najprimerneje, da se otroka odvzame iz vzgojno-varstvenega, vzgojno-izobraževalnega ali socialnega zavoda, zdravstvene ustanove ali pri izvajalcu vsebin za otroke v športnem ali kulturnem združenju, mora izvršitelj predhodno navezati stik z njimi. Otroka se lahko odvzame ob zaključku dnevnega programa varstva oziroma izobraževanja, razen če koristi otroka narekujejo drugačen odvzem. Osebe, zaposlene v navedenih ustanovah, so dolžne sodelovati z izvršiteljem in strokovno osebo, ki je navzoča pri odvzemu, na način, da zagotovijo, da dejanja potekajo nejavno in da so prisotne le nujno potrebne osebe.

O času in kraju oprave odvzema otroka mora izvršitelj najmanj 24 ur pred opravo odvzema, v izjemnih primerih pa tudi v krajšem času, obvestiti osebo, kateri je treba otroka izročiti. Tej osebi mora izvršitelj omogočiti navzočnost pri odvzemu otroka, pri čemer upošteva varstvo otrokovih koristi.

Izvršitelj o času, kraju in načinu odvzema otroka najmanj 24 ur pred opravo odvzema obvesti sodnika, ki je izdal sklep o izvršbi, in sodnika, ki je izdal pravnomočno sodbo, ki je podlaga za izvršbo.«.

10. člen

V 131. členu se v prvem odstavku v napovednem stavku za besedo »zapisnik« doda besedilo »(Obrazec IZV št. 9)«.

11. člen

V 132. členu se v drugem odstavku v napovednem stavku za besedilom »potrdilo o izročitvi otroka« doda besedilo »(Obrazec IZV št. 10)«.

12. člen

Za 134. členom se dodata nov naslov in 134.a člen, ki se glasita:

»Izvršitev drugih odločb o odvzemu otroka

134.a člen

Določbe tega pravilnika o opravi dejanj odvzema otroka in njegove izročitve upniku v zadevah glede varstva otrok se uporabljajo tudi, če se izvršuje odločba z neposrednim odvzemenom otroka zaradi njegove namestitve k drugi osebi, v krizni center, rejništvo ali zavod.«.

13. člen

Obrazca IZV št. 5 in IZV št. 7 se nadomestita z novima obrazcema IZV št. 5 in IZV št. 7, ki sta objavljena skupaj s tem pravilnikom.

14. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Andreja Katič I.r.
Ministrica za pravosodje

Št. 007-111/2019

Ljubljana, dne _____

EVA 2019-2030-0005

OBRAZLOŽITEV ČLENOV:

K 1. členu:

S predlagano dopolnitvijo se izvršitelje zavezuje, da bodo dosegljivi za sodišče tudi ob sobotah, nedeljah in drugih dela prostih dnevih ter ponoči, za primere, ko bodo okoliščine posamezne zadeve zahtevale njihovo takojšnje ukrepanje. Izvršitelji bodo morali biti dosegljivi npr. prek telefona ali elektronske pošte ter se odzvati na klic sodišča. Za čas sodnih počitnic (tudi počitnice izvršitelja so namreč po Pravilniku o opravljanju službe izvršitelja v času sodnih počitnic) pa je predlagano, da zbornica izvršiteljev pripravi seznam izvršiteljev, ki zaradi zagotavljanja nemotene oprave izvršilnih dejanj v primerih, ko bi bilo nevarno odlašati, opravljajo izvršilna dejanja v tem času. Seznam posreduje Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije in Ministrstvu za pravosodje najkasneje do 30. junija. S tem se zagotavlja razpoložljivost izvršiteljev, da bodo sodniki v družinskih zadevah v nujnih primerih imeli možnost izvršiti sprejete odločitve.

K 2. členu:

Sprememba drugega odstavka pomeni redakcijsko uskladitev z ZIZ.

K 3. členu:

Gre za redakcijsko uskladitev z ZIZ.

K 4. členu:

S predlagano spremembo se črta pogoj izdaje odredbe za opravljanje izvršilnih dejanj ob nedeljah in dela prostih dnevih ter ponoči, izvršitelj pa bo moral v zapisniku o rubežu navesti razloge za to, da je opravil izvršilna dejanja ponoči, v nedeljo ali na dela prost dan.

K 5. členu:

ZIZ v 72. členu omogoča odlog izvršbe na predlog upnika, preklica oprave izvršilnega dejanja pa ZIZ ne ureja oziroma ne pozna. Odlog izvršbe na predlog upnika je dovoljen za največ eno leto (74. člen ZIZ), preklic oprave izvršilnega dejanja pa predstavlja obid zakonske določbe. Izvršitelj počaka z opravo izvršilnega dejanja le v primerih, ko je treba počakati zaradi vložitve upnikovega (novega ali ponovnega) predloga za opravo izvršilnega dejanja (npr. 88. člen ZIZ). Izvršitelj mora slediti predlogom upnika, vendar pa mora tudi upoštevati določbe ZIZ v zvezi z odlogom izvršbe, saj opravlja javno službo, katere delovno področje in pooblastila ureja zakon. S predlogom se določa, da izvršitelj ne upošteva upnikovega preklica oprave izvršilnega dejanja, upnika pa poduči o njegovih zakonskih možnostih.

K 6. členu:

79. člen pravilnika določa, da mora izvršitelj praviloma v rubežnem zapisniku opraviti cenitev, ki pa se ne upošteva, če je stranka v roku petnajstih dni po prejetju rubežnega zapisnika izvršitelju vročila ali poslala s priporočeno pošiljko cenitev sodnega cenilca, ki si ga je izbrala sama na svoje stroške. V tem primeru se pri prodaji upošteva vrednost stvari, ki jo je ugotovil sodni cenilec. Če se prodaja zarubljenih stvari v skladu z zakonom lahko opravi že pred potekom petnajstih dni od dneva rubeža, mora biti cenitev izvršitelju poslana ali vročena najkasneje do dneva prodaje. Po sedmem odstavku 82. člena pravilnika izvršitelj vroči rubežni in cenilni zapisnik strankam najkasneje v treh dneh po opravljenem rubežu. Po 92. členu ZIZ mora biti prodaja opravljena v treh mesecih po rubežu.

Ker je v praksi nemogoče v 15 dneh pridobiti tudi cenitev, je predlagano, da stranka najprej ugovarja cenitvi (rok osem dni), potem pa ima še 15 dni, da pošlje svojo cenitev.

K 7. členu:

Z ZIZ-L se je spremenila določba 88. člena ZIZ tako, da sodišče v primeru, ko se pri rubežu ne najdejo stvari, ki so lahko predmet izvršbe, po končanih dejanjih ustavi izvršbo. Po prejšnji ureditvi se izvršba v tem primeru ni takoj ustavila, ampak je lahko upnik v treh mesecih predlagal nadaljevanje izvršbe tudi v tem primeru. V ZIZ je bil dodan tudi primer, ko stvari ni na naslovu, ki ga je navedel upnik. S predlagano spremembo se pravilnik usklajuje z ZIZ.

K 8. členu:

Trenutna ureditev predpisuje, da mora izvršitelj v primeru izpraznitve nepremičnine in izročitve le te v posest upniku, o hrambi stvari obvestiti dolžnika in mu določiti primeren rok, v katerem lahko zahteva njihovo izročitev. Ker v praksi zaradi neodzivnosti dolžnika prihaja do situacij, ko so stvari, ki se deložirajo, v lasti tretjih oseb, slednji ne izvejo od dolžnika ali izvršitelja, kje se te stvari nahajajo, dolžnik pa jih noče prevzeti. Zato je treba obvestitev tretjih v primerih, ko izvršitelj za tretje nedvomno izve, razširiti tudi nanje. Namen predlagane ureditve ni v tem, da bi izvršitelj moral v vsakem primeru iskati in opravljati poizvedbe, ali na deložiranih stvareh obstajajo pravice tretjih. Ureditev se nanaša na primere, ko se izvršitelj tekom oprave izvršilnih dejanj seznani z dejstvom, da deložirane stvari niso samo v lasti dolžnika, temveč tudi tretjih.

K 9. členu:

Družinski zakonik, ki se začne uporabljati 15. 4. 2019, je v celoti prenesel pristojnost za odločanje v družinskih zadevah s centrov za socialno delo na sodišča, ki bodo po novem pristojna za odločanje o:

- začasnih odredbah, ki so primeroma naštet v 162. členu DZ, po katerem bo sodišče zlasti lahko izdalo odredbo, s katero otroka odvzame staršem in ga namesti k drugi osebi, v rejništvo ali zavod, odredbo o vstopu v stanovanje ali druge prostore, v katerih se otrok nahaja, proti volji staršev, odredbo o prepovedi ali omejitvi stikov, odredbo o načinu izvajanja stikov, odredbo o vzgoji in varstvu otroka, odredbo o preživetju otroka, odredbo o prepovedi prehoda državne meje z otrokom, odredbo o izselitvi nasilnega člana iz skupnega stanovanja, odredbo o prepovedi približevanja otroku osebam, ki ga ogrožajo, odredbo o zavarovanju na premoženju staršev ali otroka in odredbo o zdravniškem pregledu ali zdravljenju ter

- taksativno navedenih ukrepov trajnejšega značaja: omejitev starševske skrbi (171. člen DZ), odločitev o zdravniškem pregledu ali zdravljenju (172. člen DZ), omejitev ali odvzem pravice do stikov (173. člen DZ), odvzem otroka staršem (174. člen DZ), namestitev otroka v zavod (175. člen DZ) in odvzem starševske skrbi (176. člen DZ).

Do sedaj so o zgoraj navedenih ukrepih trajnejšega značaja odločali centri za socialno delo, zato so se te odločbe prisilno izvrševale po pravilih upravne izvršbe. Od 15. 4. 2019 dalje bodo o tem določala sodišča, kar pomeni, da se vodo po novem tudi te odločbe prisilno izvrševale po pravilih sodne izvršbe. Če se po dosedanji ureditvi izvršitelji niso pogosto srečevali z izvršitvijo odločb o odvzemu otroka, pa je z začetkom uporabe Družinskega zakonika pričakovati povečanje tovrstnih izvršilnih zadev.

Glede na pričakovan povečan obseg izvršb, kjer bo potrebna neposredna oprava dejanja odvzema otroka, in glede na določene težave, ki so se ob opravi tovrstnih dejanj izvršbe pokazale v praksi¹, je predlagana prenova člena, ki ureja načrtovanje in izvedbo tovrstne izvršbe.

Tako kot že sedaj, mora izvršitelj takoj, ko prejme od sodišča sklep o določitvi izvršitelja za opravo neposredne izročitve otroka, vzpostaviti stik s strokovno osebo (praviloma centra za socialno delo), ki jo v sklepu določi sodišče, in v sodelovanju z njo določiti kraj, čas in način odvzema otroka. Strokovna

¹ Glej Odvzem otroka, Frida Burkelc in Lina Burkelc Juras, Pravosodni bilten, št. 3/2018.

oseba mora biti navzoča pri odvzemu otroka ves čas do njegove izročitve upniku, če se ta ne opravi hkrati z odvzemom otroka. Izvršitelj lahko podatke, potrebne za ugotovitev najprimernejšega časa in kraja odvzema otroka, pridobi tudi s poizvedovanjem pri vzgojno-varstvenih, vzgojno-izobraževalnih zavodih in socialnih zavodih, ki so te podatke dolžni nemudoma posredovati izvršitelju.

Na novo je določeno, da mora izvršitelj opravo odvzema otroka skrbno načrtovati. Če glede na okoliščine primera oceni, da bo potrebna asistenca policije, mora o kraju in času odvzema otroka obvestiti policijo, ki v skladu z 238.e členom zakona izvršitelju nudi pomoč pri opravi izvršbe. Če glede na okoliščine primera oceni, da bo potrebna asistenca drugih služb (npr. ključarja, reševalcev, gasilcev), zagotovi tudi njihovo prisotnost.

Natančneje je opredeljen tudi sam potek oziroma vloga navzočih oseb pri neposrednem dejanju odvzema otroka. Izvršitelj mora potrebna dejanja opraviti hitro in poskrbeti, da za opravo odvzema otroka ne izve zavezanec, kateremu je treba otroka odvzeti, ali druga oseba, pri kateri bi otrok lahko bil v času oprave odvzema. Izvršitelj si mora prizadevati in zahtevati od vseh oseb, ki sodelujejo pri izvršbi, da ta poteka na način, ki je glede na mnenje strokovne osebe ali sodnika, če je pri izvršbi prisoten, za otroka najmanj obremenjujoča in so varovane otrokove koristi. Izvršitelj mora ravnati obzirno in upoštevati otrokovo starost, duševno razvitost, občutljivost in osebne lastnosti. Odvzem ne sme potekati javno, pri njem pa so lahko prisotne le nujno potrebne osebe.

Če je po mnenju strokovne osebe najprimerneje, da se otroka odvzame iz vzgojno-varstvenega, vzgojno-izobraževalnega ali socialnega zavoda, zdravstvene ustanove ali pri izvajalcu vsebin za otroke v športnem ali kulturnem združenju, mora izvršitelj predhodno navezati stik z njimi. Predvidena je torej možnost, da se otroka odvzame pri vseh institucijah, za katere drugi odstavek 180. člena Družinskega zakonika določa dolžnost obveščanja. Če bo ocenjeno, da je to najprimernejši kraj za odvzem otroka, pa se lahko otroka odvzame ob zaključku dnevnega programa varstva oziroma izobraževanja, razen če koristi otroka narekujejo drugačen odvzem. Osebe, zaposlene v navedenih ustanovah, so dolžne sodelovati z izvršiteljem in strokovno osebo, ki je navzoča pri odvzemu, na način, da zagotovijo, da dejanja potekajo nejavno in da so prisotne le nujno potrebne osebe.

Tako kot že sedaj, mora izvršitelj o času in kraju oprave odvzema otroka najmanj 24 ur pred opravo odvzema, v izjemnih primerih pa tudi v krajšem času, obvestiti osebo, kateri je treba otroka izročiti. Tej osebi mora izvršitelj omogočiti navzočnost pri odvzemu otroka, pri čemer upošteva varstvo otrokovih koristi. Izvršitelj pa mora o času, kraju in načinu odvzema otroka najmanj 24 ur pred opravo odvzema obvesti tudi sodnika, ki je izdal sklep o izvršbi, in sodnika, ki je izdal pravnomočno sodbo, ki je podlaga za izvršbo.

K 10. členu:

Z dopolnitvijo 131. člena se za zapisnik o odvzemu in izročitvi otroka določa poseben obrazec (Obrazec IZV št. 9).

K 11. členu:

Z dopolnitvijo 132. člena se za potrdilo o izročitvi otroka določa poseben obrazec (Obrazec IZV št. 10).

K 12. členu:

Ker bo po Družinskem zakoniku in Zakonu o nepravdnem postopku sodišče od 15. 4. 2019 dalje odločalo tudi o odvzemu otroka staršem in njegovi namestitvi k drugi osebi, v krizni center, rejništvo ali zavod, se bodo tudi te (po novem sodne) odločbe izvršiti po Zakonu o izvršbi in zavarovanju. Glede na navedeno se s predlagano (pedagoško) določbo ureja sodelovanje izvršiteljev oziroma uporaba določb pravilnika o opravi dejanj odvzema otroka in njegove izročitve upniku glede varstva otrok tudi

pri izvršbi sodnih odločb, s katerimi bo sodišče odločilo o odvzemu otroka in njegovi namestitvi v nadomestno varstvo v skladu z Družinskim zakonikom (glej 1. alinejo prvega odstavka 162. člena DZ, 174. člen – odvzem otroka staršem, 175. člen – namestitev otroka v zavod, 176. člen – odvzem starševske skrbi).

K 13. členu:

S predlogom se usklajuje obrazec rubežnega in cenilnega zapisnika s Pravilnikom o opravljanju službe izvršitelja. Pravilnik v 82. členu določa, da če izvršitelj kot način prodaje določi prodajo stvari na javni dražbi, v zapisniku o rubežu in cenitvi določi tudi datum in kraj javne dražbe, obrazec IZV št. 7 pa ne vsebuje rubrike datum in kraj javne dražbe. V obrazcu se tudi nadomestijo tolarji z evri. V obrazcu pobotnice IZV št. 5 se tolarji nadomestijo z evri.

K 14. členu:

Določen je običajni 15-dnevni uveljavitveni rok.